

Valodas konsultācijas: elektroniskā datubāze

<http://www.valodaskonsultācijas.lv/lv/questions/783>

Jautājums	Kā dēvējama neparastu, unikālu objektu krātuve, piemēram, vaska figūru muzejs?
Atbilde	<p>Šāda krātuve ir panoptiks.</p> <p>Vārds panoptiks aizgūts no grieķu valodas <i>pan</i> ar nozīmi 'viss' un <i>optikos</i> ar nozīmi 'redzams'. Panoptiks var būt vaska figūru muzejs, piemēram, <i>Hamburgas panoptiks</i>. Tāpat par panoptiku, arī brīnumistabu dēvē neparastu, arī kuriozu objektu krātuvi (vācu val. <i>Wunderkammer</i>).</p> <p>Vācu valodas avotos paralēli nosaukumam <i>Wunderkammer</i> lietots arī nosaukums <i>Kunstammer</i>, kurš latviešu valodā ir pazīstamāks un pārņemts kā aizgūvums <i>kunstkamera</i>. Tas lietots arī, piemēram, „Enciklopēdiskajā vārdnīcā” (Rīga : Latvijas Enciklopēdiju redakcija, 1991) ar skaidrojumu 'vēsturisks nosaukums vēstures, mākslas, dabaszinātņu u. c. retumu kolekcijām un krātuvēm'. Tomēr šis termins neatbilst latviešu valodas terminu veidošanas tradīcijām, kur cenšas izvairīties no ģermānismu aizgūšanas. Tā vietā piemērotāks būtu grieķu cilmes aizgūvums panoptiks.</p>
Avoti	<p><i>Ilustrētā svešvārdu vārdnīca</i>. Sast. I. Andersone, Dz. Dāvidsone, A. Cebura. Rīga : Avots, 2019.</p> <p>Mūsdienu latviešu valodas vārdnīca: panoptiks</p>

